بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

Khuthba Summary 13.02.15 ഖുത്ബ സംഗ്രഹം

സയ്യിദുനാ ഹദ്റത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് അയ്യദഹുല്ലാഹ്

13.02.15 ന് ബൈത്തുൽ ഫുതുഹിൽ നിർവഹിച്ച ജുമുഅ ഖുത്ബയുടെ സംഗ്രഹം

പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും ആവർത്തിച്ചാവർത്തിച്ച് ഉപദേശിച്ചിട്ടും ജമാഅത്തായിട്ട് നമസ്കരിക്കുന്നതിൽ വലിയൊരുവിഭാഗത്തിന് താൽപര്യമില്ല. ഇതൊരു സാമൂഹികരോഗമായിത്തീർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇതിന് അടിയന്തിര ചികിത്സ വളരെ അധികം ആവശ്യമാണ്. ഇന്ന വ്യക്തി മസ്ജി ഇന്ന വ്യക്തി മസ്ജിദിൽ ജമാഅത്തായി നമസ്കരിക്കാൻ വന്നില്ലായെന്നത് വ്യക്തിഗതമായ ന്യൂനതയല്ല. ഇത് അശ്രദ്ധയുടെ പ്രകടനമെന്നപോലെ സാമൂഹികമായ രോഗത്തിന്റേയും പോരായ്മയുടേയും രൂപം പ്രാപിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവസ്ഥകൾ കാരണത്താൽ സുഖസൗകര്യങ്ങൾ ജമാഅത്തായിട്ടുള്ള നമസ്കാരത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം കുറച്ചു കളഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

തശഹ്ഹുദും തഅവ്വുദും സൂറ ഫാതിഹാ ഓതിയതിനും ശേഷം ഹദ്റത്ത് ഖലീഫത്തുൽമസീഹ് അൽഖാമിസ് അയ്യദഹുല്ലാഹുത്തആലാ ബിനസ്‌രിഹിൽ അസീസ് പറഞ്ഞു:

ഹദ്റത്ത് മുസ്‌ലിഹ് മൗഊദ്(റ)ഒരിക്കൽ സാമൂഹികമായ ന്യൂനതകളേയും ദൗർബല്യങ്ങളേയും കുറിച്ച് ജുമുഅ ഖുത്ബ നല്കിയിരുന്നു. അതിൽ ആ ദൗർബല്യങ്ങളുടെ കാരണങ്ങളും അവയിൽനിന്ന് ജമാഅത്ത് രക്ഷപ്പെട്ടിരിക്കേണ്ടതിനെക്കുറിച്ചും പ്രതിപാദിച്ചിരുന്നു. ഈ വിഷയം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട ആവശ്യം ഇന്നും നിലനില്ക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ ആ ഖുത്ബയെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് അതേ വിഷയം ഇന്നെടുത്തിരിക്കുകയാണ്.

ന്യൂനതകളും ദൗർബല്യങ്ങളും എപ്പോഴും രണ്ടു തരത്തിലാണ് ഉണ്ടാകാറുള്ളത്. ഒന്ന് വ്യക്തിഗതമായ ന്യൂനതകളും ദൗർബല്യങ്ങളും. ഒന്ന് സാമൂഹികമായ ന്യൂനതകളും ദൗർബല്യങ്ങളും. ഇതുപോലെതന്നെ ഗുണങ്ങളും രണ്ടു തരത്തിലുണ്ട്. ഒന്ന് വ്യക്തിഗതമായ ഗുണങ്ങൾ. രണ്ടാമത്തേത് സാമൂഹികമായ ഗുണങ്ങൾ. വ്യക്തിഗതമായ ന്യൂനതകൾ വ്യക്തികളിലാണുണ്ടാകുന്നത്. പക്ഷേ, സമൂഹത്തെ മൊത്തത്തിൽ അത് ബാധിക്കുകയില്ല. ഇപ്രകാരംതന്നെയാണ് ഗുണങ്ങളും. ചില ഗുണങ്ങൾ വ്യക്തികളിലുണ്ടാകുന്നു. സമൂഹം മുഴുവൻ അതുണ്ടാകുകയില്ല. വ്യക്തികൾ തങ്ങളുടെ അറിവും അധ്വാനവും കൊണ്ട് ചില ഗുണങ്ങൾ തങ്ങളിലുണ്ടാക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം ന്യൂനതകളുടെ കാരണങ്ങളും മാർഗങ്ങളും ഓരോരുത്തരുടേയും അവസ്ഥകളും ചുറ്റുപാടും കാരണത്താലാണുണ്ടാകുന്നത്. തിന്മയേയും നന്മയേയും കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ നന്മയും തിന്മയും ദോഷവും ഗുണവും അതിന്റെ ചുറ്റുപാടിന്റെ സ്വാധീനത്തിന്റെ ഫലമായാണുണ്ടാകുന്നതെന്ന കാര്യവും ഓർക്കേണ്ടതാണ്. അതിന്റെ ഉദാഹരണം ഇപ്രകാരമാണ്: മണ്ണുകൂടാതെ ഒരുവിത്തും മുളയ്ക്കുകയില്ല. അല്ലെങ്കിൽ ഏതു വിത്തും ശരിയായ ഗുണം ചെയ്യുന്നതിന് മണ്ണ് അല്ലെങ്കിൽ മണ്ണുപോലുള്ള ചുറ്റുപാടുണ്ടാകേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. അതുകൂടാതെ വിത്തു മുളയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽത്തന്നെ കുറച്ചുകാലംകൊണ്ട് നശിച്ചുപോകും. അവസാനിച്ചുപോകും. ഇപ്രകാരംതന്നെ ദോഷംകൊണ്ടോ ഗുണംകൊണ്ടോ ഉണ്ടാകുന്ന തിന്മ അല്ലെങ്കിൽ നന്മ ചുറ്റുപാടുകളുടെ സ്വാധീനത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാണുണ്ടാകുന്നത്. ചുറ്റുപാടുകളുടെ സ്വാധീനം ഏതെങ്കിലും നന്മയ്ക്കും തിന്മയ്ക്കും പ്രത്യേകമായിട്ട് മണ്ണ് തയ്യാറാക്കാത്തിടത്തോളം ആ തിന്മയോ നന്മയോ വളരുകയില്ല. പക്ഷേ, ചുറ്റുപാടും രണ്ടുതരത്തിലുണ്ട്. ഒരേ തരത്തിലുള്ള ചുറ്റുപാട് ഓരോന്നിലും ഒരുപോലെ സ്വാധീനം ചെലുത്തണമെന്നില്ല. ഒരേ തരത്തിലുള്ള ചുറ്റുപാട് മനുഷ്യനിൽമാത്രമേ സ്വാധീനം ചെലുത്തുകയുള്ളു. എന്നാൽ, ഒരു സമൂഹം എന്ന നിലയിൽ അത് എല്ലാവരേയും മൊത്തത്തിൽ സ്വാധീനിക്കുകയില്ല. അതിന്റെ ഉദാഹരണം ധാന്യങ്ങൾ വിളയാൻ പറ്റുന്ന ഒരു വയലിന്റേതാണ്. ഹദ്റത്ത് മുസ്‌ലിഹ് മൗഊദ്(റ) ഉദാഹരണം പറയുന്നു: ഇന്ത്യയിലുണ്ടാകുന്നതാണ് കുങ്കുമപ്പൂവ്. അത് ഇന്ത്യാരാജ്യത്ത് മുഴുവനുണ്ടാകുകയില്ല. പ്രത്യുത കശ്മീർ പ്രദേശത്താണ് അതുണ്ടാകുന്നത്. ഉന്നതക്കിടയിലുള്ള കുങ്കുമപ്പൂവ് ഉണ്ടാകുന്ന ഒരു പ്രത്യേക പ്രദേശവും അവിടേയുണ്ട്. പാക്കിസ്താനിലെ കാളർ പ്രദേശത്തുണ്ടാകുന്ന സുഗന്ധമുള്ള ബാസ്മതി അരി മറ്റൊരു പ്രദേശത്തും ഉണ്ടാകാറില്ല. എന്തായാലും പ്രത്യേകമായ പരിതഃസ്ഥിതികൾ പ്രത്യേകമായ വിത്തുകൾക്കുണ്ട്. പിന്നീട് മണ്ണിലും അതുപോലെതന്നെ കാലാവസ്ഥകളുടെ സ്വാധീനങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നു. ഇതിന്നെതിരിൽ ചില ധാന്യങ്ങളുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് ഗോതമ്പ്. അല്ലെങ്കിൽ പ്രത്യേകതരത്തിലുള്ള കൃഷിത്തോട്ടങ്ങളുണ്ട്. അവ ഒരു രാജ്യത്ത് എല്ലാ സ്ഥലത്തുമുണ്ടാകും. വിളവിൽ ഏറ്റക്കുറച്ചിലുണ്ടാകാം. പക്ഷേ, എല്ലയിടത്തും അതുണ്ടാകുന്നു.

അതുകൊണ്ട് ഇതേപോലെ നന്മകളും തിന്മകളും ചില സ്വാധീനങ്ങളുടെ ഫലമായി സാമൂഹികമായ നില കൈവരിക്കാറുണ്ട്. അങ്ങനെ അത് മുഴുവൻ സമൂഹത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള അഭിവൃദ്ധി അല്ലെങ്കിൽ അധഃപതനത്തിന് വഴിയായിത്തീരുന്നു. വ്യക്തികളുടെ തിന്മകൾ, വ്യക്തികളുടെ പരിശ്രമംകൊണ്ട് നന്നാക്കിയെടുക്കാൻ കഴിയുന്നതാണ്. പരിശ്രമിക്കുകയാണെങ്കിൽ തിന്മകൾ അകറ്റാൻ കഴിയുമെന്ന് മാത്രമല്ല വ്യക്തിഗതമായ നന്മകൾ ഉണ്ടാകാനും സാധ്യതയുണ്ട്. എന്നാൽ, സാമൂഹികമായ സ്വാധീനങ്ങളുടെ ഫലമായി മൊത്തത്തിലുണ്ടാകുന്ന തിന്മകളോ നന്മകളോ ഏതെങ്കിലും ഒരു വ്യക്തിയുടെ പരിശ്രമഫലമായി അകറ്റാൻ കഴിയില്ല. കാരണം വ്യക്തി എന്നത് സമൂഹത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണ്. സാമൂഹികമായിട്ടുള്ള ദോഷം ഒരു ഭാഗത്തിന്റെ പരിഷ്കരണംകൊണ്ട് ശരിയാകുകയില്ല. എന്നല്ല സാമൂഹികമായിട്ടുള്ള ദോഷങ്ങളാണെങ്കിൽ വ്യക്തികളേയും അത് ബാധിക്കാം. ഒരു പ്രദേശത്തെ അന്തരീക്ഷം മോശമാണെങ്കിൽ അത് അവിടെ താമസിക്കുന്ന എല്ലാവരേയും മൊത്തത്തിൽ ബാധിക്കുന്നതാണ്. ഉദാ

ഹരണത്തിന് ഒരാൾ വിഷംതിന്നാൽ അയാളുടെ കൈകാലുകളേയും തലച്ചോറിനേയും മറ്റു അവയവങ്ങളേയും അത് ബാധിക്കാതിരിക്കുകയില്ല. അത് ശരീരം മുഴുവൻ ബാധിക്കുന്നതാണ്. ഇതുപോലെതന്നെയാണ് നമ്മുടെ ഭക്ഷണം. മാംസവും പഴങ്ങളും നമ്മൾ തിന്നുന്നു. വിവിധ സാധനങ്ങൾ നമ്മൾ കഴിക്കുന്നു. അതിൽനിന്ന് ശരീരത്തിന്റെ ഓരോ ഭഗവും ഫലമെടുക്കുന്നതാണ്. കാരണം ഈ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളും വ്യക്തി എന്ന പൂർണതയുടെ ഭാഗങ്ങളാണ്. അതായത് ശരീരത്തിന്റെ! അതുകൊണ്ട് അത് വിഷത്തിലും ഭാഗഭാക്കാകുന്നു. നല്ല ഭക്ഷണത്തിലും ഭാഗഭാക്കാകുന്നു.

അതിനാൽ നമ്മളിൽ എല്ലാ ഓരോരുത്തരും നമ്മുടെ നഫ്സിന്റെ ദൗർബല്യങ്ങൾ നോക്കുന്നതോടൊപ്പം നമ്മൾ ഒരു സമൂഹം എന്ന നിലയിൽ മൊത്തത്തിലുള്ള നമ്മുടെ ദൗർബല്യങ്ങളെ നോക്കുകയും അത് അടയാളപ്പെടുത്തുകയും പിന്നീട് മൊത്തത്തിൽ അതിനെ ചികിത്സിക്കുകയും അകറ്റുകയും ചെയ്യേണ്ടത് നിർബന്ധമാണ്. ഈ ചികിത്സയിൽ ഓരോരുത്തരും അവരുടെ പങ്കുവഹിക്കേണ്ടതാണ്. കാരണം കൂട്ടായ പരിശ്രമമില്ലാതെ കൂട്ടായനിലയിലുള്ള ചികിത്സ നടത്താതെ നമുക്ക് വിജയിക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. പ്രകൃതിനിയമത്തെ നോക്കുകയാണെങ്കിൽ ഉദാഹരണത്തിന് പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ, വെള്ളപ്പൊക്കം. ഒരു കർഷകനും തന്റെ വയലിനെ ബണ്ടുകെട്ടി വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽനിന്ന് സംരക്ഷിക്കാൻ സാധ്യമല്ല. ബണ്ടുകെട്ടുക, അതിന് പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുക തുടങ്ങിയ ജോലിയെല്ലാം സർക്കാർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. കൂട്ടായ പരിശ്രമം സർക്കാറിൽനിന്നാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്. ജനങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മയുടെ പേരാണ് സർക്കാർ. സർക്കാറുകൾ ഒന്നിനും കൊള്ളരുതാത്തതാണെങ്കിൽ സമൂഹത്തിന് മൊത്തമാണ് നഷ്ടമുണ്ടാകുക. അതിനാൽ സാമൂഹികബോധം പരിഷ്കരണത്തിന് അനിവാര്യമാണ്.

അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്തിനെ ബന്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഇതുസംബന്ധമായി ഹദ്റത്ത് മുസ്‌ലിഹ് മൗഊദ്(റ)പറയുന്നു: നമ്മൾ എങ്ങനെയാണ് ഈ സാമൂഹികമായ തിന്മകളെ നോക്കിക്കാണേണ്ടത്? അതിനെക്കുറിച്ച് എങ്ങനെയാണ് ചിന്തിക്കേണ്ടത്? പറയുന്നു: ജമാഅത്ത് ചില വശങ്ങളിലൂടെ ഇതിൽ ചിന്തിക്കകയും ചികിത്സിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ നേട്ടം കൈവരിക്കാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ഇതിന് വിവിധമാർഗങ്ങളുണ്ട്. ആദ്യത്തെ മാർഗം എന്ന് പറയുന്നത് ഏതെങ്കിലും ജനതയിൽ നടപ്പിലുള്ളതും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത് നിർബന്ധമാണെന്ന് ഓരോ വ്യക്തിയും മനസ്സിലാക്കുന്നതുമായ അധ്യാപനങ്ങളാണ്. ഏതെങ്കിലും മതത്തിൽ തെറ്റായ വിശ്വാസങ്ങളും കാര്യങ്ങളുമാണെങ്കിൽ അത് ആ മതത്തെവിശ്വസിക്കുന്ന എല്ലാവരേയും ബാധിക്കുന്നതാണ്. അത് മതപരമായ നിലയിൽ മാത്രമല്ല. മറിച്ച് സാമൂഹികവും സാംസ്കാരികവുമായ ജീവിതത്തിലും ദുഷ്ഫലങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതാണ്. പക്ഷേ, മുസ്‌ലീംകളായിരിക്കുന്ന നമ്മൾ, വിശുദ്ധഖുർആനെ അല്ലാഹുവിന്റെ കലാമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നവരും ആ അധ്യാപനത്തിൽ ഒരു ന്യൂനതയും ഇല്ലെന്നും അതിന് തെറ്റായ ഫലങ്ങളൊന്നും ഉണ്ടാകുകയില്ലെന്നും ദൃഢമായും വിശ്വസിക്കുന്നവരുമാണ്. എന്നാൽ, എല്ലാ മുസ്‌ലീംകളും തിന്മകളിൽനിന്ന് മുക്തരാണോ? നമ്മൾ നമ്മുട ചുറ്റുപാടുകൾ വിലയിരുത്തുമ്പോൾ, മുസ്‌ലീംകളുടെ പൊതുവായ അവസ്ഥകൾ നോക്കിക്കാണുമ്പോൾ അധികമാളുകളും തിന്മകളിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായി കാണാൻ കഴിയുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇക്കാര്യത്തിൽ ചിന്തിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്. അതായത് വിശുദ്ധഖുർആനിൽ ഒരു ന്യൂനതയുമില്ല. വിശുദ്ധ ഖുർആനിന്റെ അധ്യാപനങ്ങൾ എല്ലാ കുറവുകളിൽനിന്നും മുക്തമാണ്. സമ്പൂർണവും തികവുറ്റതുമായ അധ്യാപനമാണ്. അപ്പോൾ പിന്നെ കുറവ് എവിടെയാണ്? ഇതാണ് പ്രശ്നം. ഇതിന്റെ മറുപടി ഇങ്ങനെയായിരിക്കേണ്ടതാണ്: തീർച്ചയായും വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ ഒരു ന്യൂനതയുമില്ല. കാര്യങ്ങൾ തെറ്റായി മനസ്സിലാക്കിയതുകൊണ്ട് അത് സമൂഹത്തെ ബാധിച്ചു. അന്തരീക്ഷത്തിന്റേയും മറ്റു മതങ്ങളുടേയും സംസ്കാരത്തിന്റേയും സ്വാധീനമുണ്ടായി. തെറ്റായ നിലയിൽ അത് മതത്തിന്റെ ഭാഗമായി മനസ്സിലാക്കപ്പെട്ടു.

നമ്മൾ ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)ന്റെ ജമാഅത്തിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നുവെന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യമാണ്. ആ പുരാതനമായ പാരമ്പര്യങ്ങളുടേയും അല്ലെങ്കിൽ യുക്തിശൂന്യമായ പാരമ്പര്യങ്ങളുടേയും അല്ലെങ്കിൽ ഖുർആൻ വ്യാഖ്യാനങ്ങളുടേയും സ്വാധീനം നമ്മളിൽ ഉണ്ടാകുക സാധ്യമല്ല. ഉണ്ടാകാനും പാടില്ല. പക്ഷേ, എന്നാലും നമ്മൾ പൂർണമായ നിലയിൽ സുരക്ഷിതരല്ലാത്തത്, സ്വന്തം വീക്ഷണഗതികൾ വെച്ചുപുലർത്തുന്ന ആളുകൾ ജമാഅത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. അവർ ചിലഘട്ടങ്ങളിൽ ചില കാര്യങ്ങളിൽ സംശയത്തിലും സന്ദേഹത്തിലും അകപ്പെട്ടുപോകുന്നു. എന്തായാലും നമ്മൾ പൊതുവേ തെറ്റായ വീക്ഷണങ്ങളിൽനിന്ന് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ മുക്തരാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല. പക്ഷേ, നമ്മൾ നമ്മെ സ്ഥിരമായിട്ട് തെറ്റുകളിൽനിന്ന് മുക്തരാക്കിവെക്കേണ്ട ആവശ്യമാണുള്ളത്. അതിനുള്ള മാർഗം നമ്മൾ അനഹ്മദികളുടെ തെറ്റുകളെ എപ്പോഴും വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക എന്നതാണ്. കാരണം എങ്കിലെ നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ അത് കടക്കുന്നതിനെ നമുക്ക് തടയാൻ പറ്റുകയുള്ളു. സാമൂഹികമായപോരായമകളിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. നമ്മുടെ ചുറ്റുപാടുള്ള മതങ്ങളേയും ആളുകളേയും കുറിച്ചും അവരിലുള്ള സാമൂഹികമായ പോരായ്മകളെ കുറിച്ചും നമ്മൾ ചിന്തിക്കേണ്ടതാണ്. ഈ ചിന്താവൃത്തം അയൽ രാജ്യങ്ങളിലെ സാമൂഹികമായ പോരായ്മകൾവരെ വ്യാപിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. അവരുടെ ഗുണങ്ങളും കുറവുകളുമെല്ലാം നമുക്ക് കാണാൻ കഴിയും. അയൽരാജ്യങ്ങളുടെ സ്വാധീനം പരസ്പരം ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണ്.

ഏതൊരുചുറ്റുപാടിലാണോ കുട്ടികൾ വളരുന്നത് ആ ചുറ്റുപാടിന്റെ, അയൽവാസികളുടെ സ്വാധീനം ആ കുട്ടികളിലുമുണ്ടാകുന്നു. മാതാപിതാക്കൾ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാലും എവിടെയാണോ ദൗർബല്യങ്ങളുള്ളത് അതിന്റെ സ്വാധീനം ഉണ്ടാകുകതന്നെ ചെയ്യും. കുട്ടികൾ കൂടുതൽ സമയവും സ്കൂളിലും മറ്റു സുഹൃത്തുക്കളുടേയുമൊപ്പം ചെലവഴിക്കേണ്ടി വരുന്നവരാണ്. അല്ലെങ്കിൽ വീടുകളിൽ ഇക്കാലത്ത് ടി.വി.മുഖേന നേരിട്ട് കിട്ടുന്ന സുഹൃത്തുക്കളുമുണ്ട്. അത് കുട്ടികളേയും വലിയവരേയുമെല്ലാം ഒരു പോലെ ബാധിക്കുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ ഫലമായി കുട്ടികൾ മാതാപിതാക്കൾ പറയുന്നത് അനുസരിക്കാൻ കൂട്ടാക്കുന്നില്ല. തങ്ങളുടെ തിരക്കുകൾ കാരണത്താലോ മറ്റുകാരണങ്ങളാലോ മാതാപിതാക്കൾ സ്വയം കുട്ടികളിൽനിന്ന് അകൽച്ച ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടേ പോകുന്നു. പിന്നീട് ടി.വി. തുടങ്ങിയവ മുഖേന വീടുകളിൽ സ്വയം തങ്ങളുടെ ചുറ്റുപാടുകളെ മോശമാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാതാപിതാക്കളുമുണ്ട്. എന്തായാലും പിന്നീട് അതിനുണ്ടാകുന്ന ഫലം-ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു-മാതാപിതാക്കൾ കുട്ടികളുടെമേൽ അക്രമം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുന്നു എന്നതാണ്. കുട്ടികൾ മാതാപിതാക്കളെ ആദരിക്കുകയോ ബഹുമാനിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. ഇതു പിന്നെ വ്യക്തിഗതമായ തിന്മ

കളായിരിക്കുകയില്ല. അത് സാമൂഹികമായ തിന്മകളായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യും. വീടുകൾ നശിക്കുന്നു. മാതാപിതാക്കൾ കുട്ടികളെ ആത്മീയമായും ഭൗതികമായും കൊന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പാശ്ചാത്യസമൂഹം സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ പേരിൽ ഒരു നാശത്തലേക്ക് പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇത് സാമൂഹിക തിന്മയാണ്. പക്ഷേ, ഇതിന്റെ പിടിത്തത്തിൽ ചില അഹ്മദികളും വീണുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇത് സാമൂഹികതിന്മയായി പടർന്നുപിടിക്കുന്നതിനും ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)നെ വിശ്വസിച്ചതിനുശേഷം വീണ്ടും നമ്മൾ ജഹാലത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുപോകുന്നതിനുംമുമ്പേ സമൂഹം എന്ന നിലയിൽ നമുക്ക് ഇക്കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനുള്ള ശ്രമത്തെ വേഗത്തിലാക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്. അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്തിന്റെ എല്ലാ പോഷകഘടകങ്ങളും ഇക്കാര്യത്തിൽ കൂടിയാലോചിക്കുക. പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുക. അതിനെ അവസാനിപ്പിക്കാൻ ഇപ്പോൾമുതൽതന്നെ ശ്രമിക്കുക. ലോകത്തെ ചികിത്സിക്കുമെന്ന് നമ്മൾ ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്തിരിക്കുകയാണ്. ചികിത്സിക്കുന്നവർതന്നെ രോഗിയായാൽ ലോകത്തെ വ്യക്തിഗതവും സാമൂഹികവുമായ തിന്മകളും ദോഷങ്ങളും ആരാണ് അകറ്റുക? പിന്നീട് ഇക്കാര്യവും മുന്നിൽവെച്ചുകൊണ്ട് ചിന്തിക്കേണ്ടതാണ്- അതായത് ഏതെങ്കിലും ജനതയിൽ തങ്ങളുടെ പ്രത്യേകമാക്കപ്പെട്ട അവസ്ഥകൾ കാരണത്താൽ ചില നന്മകളും ഉണ്ടാകാവുന്നതാണ്. ചില തിന്മകളും ഉണ്ടാകാവുന്നതാണ്. ഹദ്റത്ത് മുസ് ലിഹ് മൗഊദ്(റ)ഇതിനു ഉദാഹരണം പറഞ്ഞത് ഇങ്ങനെയാണ്: നമ്മുടെ ജമാഅത്ത് അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ എല്ലായിടത്തും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനോടൊപ്പം അനഹ്മദികളുടെ പിന്നിൽ നമസ്കരിക്കാൻ പാടില്ല എന്നത് നമ്മുടെ ജമാഅത്തിന്റെ വിശ്വാസവുമാണ്. കാരണം അനഹ്മദി ഇമാം അല്ലാഹു കാലത്തിന്റെ ഇമാമാക്കി അയച്ചിട്ടുള്ള ഇമാമിനെ വിശ്വസിക്കാത്തയാളാണ്. വിശ്വസിക്കുന്നില്ലെന്ന് മാത്രമല്ല അങ്ങേയറ്റം വൃത്തികെട്ട ഭാഷ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹു നിശ്ചയിച്ചയച്ച ഇമാമിനുമേൽ ആളുകൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള ഇമാമിനെ മുന്തിക്കാൻ നമുക്ക് സാധിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ നമ്മൾ അവരുടെ പിന്നിൽ നമസ്കരിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് അവർ സംഘടിതമായി നമസ്കരിക്കുന്നതിനുപകരം വീടുകളിൽ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ നമസ്കാരം അനുഷ്ഠിക്കുന്നു. വീടുകളിൽ ഇമാമും ജമാഅത്തുമായിട്ട് നമസ്കരിക്കുന്നതും അനുവദനീമാണെന്ന് ഞാൻ ഇതിനുമുമ്പേയും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണ്. തിരക്കുകാരണം ചിലർ തങ്ങളുടെ നമസ്കാരം ഒറ്റയ്ക്കും നമസ്കരിക്കാറുണ്ട്. ചിലർ ജോലിത്തിരക്കുകാരണത്താൽ നമസ്കാരം ജംആക്കുന്നു. ഇതിനെല്ലാമുള്ള കാരണങ്ങൾ മസ്ജിദിൽപോകാനുള്ള ശ്രദ്ധക്കുറവാണ്. അല്ലെങ്കിൽ മസ്ജിദ് അടുത്തില്ലാത്തതാണ്. മറ്റു ചില കാരണങ്ങളുമുണ്ട്. ഇക്കാരണത്താൽ നമസ്കാരം എന്തായാലും അനുഷ്ഠിക്കുമെങ്കിലും വീട്ടിലാണ് നമസ്കരിക്കുന്നത്. നമസ്കാരം ജമാഅത്തായിട്ട് നമസ്കരിക്കുന്നതിലേക്ക് പൊതുവെ ശ്രദ്ധയില്ലാതായിരിക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അനാവശ്യമായി നമസ്കാരം ജംആക്കുന്നതിലേക്ക് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും ആവർത്തിച്ചാവർത്തിച്ച് ഉപദേശിച്ചിട്ടും ജമാഅത്തായിട്ട് നമസ്കരിക്കുന്നതിൽ വലിയൊരുവിഭാഗത്തിന് താൽപര്യമില്ല. ഇതൊരു സാമൂഹികരോഗമായിത്തീർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇതിന് അടിയന്തിര ചിരിത്സ വളരെ അധികം ആവശ്യമാണ്. ഇന്ന വ്യക്തി മസ്ജിഗിൽ ജമാഅത്തായി നമസ്കരിക്കാൻ വന്നില്ലായെന്നത് വ്യക്തിഗതമായ ന്യൂനതയല്ല. ഇത് അശ്രദ്ധയുടെ പ്രകടനമെന്നപോലെ സാമൂഹികമായ രോഗത്തിന്റേയും പോരായ്മയുടേയും രൂപം പ്രാപിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവസ്ഥകൾ കാരണത്താൽ സുഖസൗകര്യങ്ങൾ ജമാഅത്തായിട്ടുള്ള നമസ്കാരത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം കുറച്ചു കളഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അഹ്മദികൾ വീടുകളിൽ നമസ്കരിക്കുന്നുണ്ട് എന്നതിൽ സംശയമില്ല. അവരിൽ വളരെ വിലപിച്ച് താഴ്മയോടെ നമസ്കരിക്കുന്നവരുമുണ്ട്. മറ്റുമുസ്ലീംകളിലെ ഭൂരിപക്ഷവും ഇത്രശ്രദ്ധയോടെ ഒരു പക്ഷേ നമസ്കരിക്കാത്തവരാണ്. എങ്കിലും അവർ പ്രകടനത്തിനായിട്ടാണെങ്കിലും മസ്ജിദിൽപോയി തീർച്ചയായും നമസ്കരിക്കുന്നവരാണ്. ഇപ്പോൾ മസ്ജിദിൽപോയി നമസ്കരിക്കുന്ന പ്രവണത അനഹ്മദികളിൽ ഒരുപാട് കൂടിയിട്ടുണ്ട്. ശ്രദ്ധയോടെ നമസ്കരിക്കുന്നുണ്ടോ ഇല്ലേ എന്ന് അറിയില്ല. എന്തായാലും ഒരു കാര്യമുണ്ട്, അവർ മസ്ജിദിൽ പോകുന്നു. അവർക്ക് ഇക്കാര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധ ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നമുക്കാണെങ്കിൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധ ഒരുപാട് കുറവുമാണ്. അതുകൊണ്ട് നമ്മൾ ഇക്കാര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. പള്ളികളെ ജനനിബിഢമാക്കേണ്ടത് യഥാർഥ സത്യവിശ്വാസികൾതന്നെയാണ്. കാലത്തിന്റെ ഇമാമിനെ വിശ്വസിച്ചവരാണ് യഥാർഥ മുഅ്മിൻ. അല്ലാതെ ആരാധനയുടെ പേരിൽ ഫിത്നയും കുഴപ്പവും ഉണ്ടാക്കുന്നവരല്ല. ഒരു സമൂഹമെന്നനിലയിൽ മസ്ജിദിൽപോയി നമസ്കരിക്കാതിരിക്കുന്നതും അല്ലെങ്കിൽ നമസ്കാരം ജം ആക്കുക എന്ന ന്യൂനതയും വർധിക്കുന്നതിലുള്ള അപകടവും സാധ്യതയും കൂടുന്നത് കുട്ടികളുടെ മനസ്സുകളിൽ അതിന്റെ പ്രാധാന്യം കുറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ്. ചിലകുട്ടികൾ അവരുടെ മാതാപിതാക്കളുടെ അവസ്ഥ കണ്ടിട്ട് ദിവസത്തിൽ മൂന്നുനേര നമസ്കാരമാണുള്ളതെന്ന് പറയാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മൂന്നല്ല അഞ്ചാണ് എന്ന് പറയുമ്പോൾ തങ്ങളുടെ മാതാപിതാക്കൾ മൂന്നുനേരം നമസ്കരിക്കുന്നതാണ് കാണുന്നതെന്ന് അവർ പറയുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇതുസംബന്ധമായി എല്ലായിടത്തും കൂടിയാലോചിക്കുകയും പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. ഇല്ലെങ്കിൽ അടുത്ത തലമുറയിൽ ഇത് സാമൂഹികതിന്മയായിത്തീരും. ഇന്ന് ആളുകൾ അല്ലാഹുവിൽനിന്നും മതത്തിൽനിന്നും അകന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയാണുള്ളത്. നമ്മൾ ശക്തമായി പരിശ്രമിച്ചില്ലെങ്കിൽ വിവിധതരത്തിലുള്ള തിന്മകൾ നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ കടക്കാൻ തുടങ്ങുന്നതാണ്. ഒരു തിന്മയ്ക്കുശേഷം മറ്റൊരു തിന്മ കടക്കാൻ തുടങ്ങും. ദീനിന്റെ പേരുമാത്രം അവശേഷിക്കും. ആത്മാവ് ഉണ്ടാകുകയില്ല. ഏതെങ്കിലും പ്രദേശത്ത് പകർച്ചവ്യാധി പടർന്നുപിടിച്ചാൽ നമ്മൾ ഉടനെ ചിന്താകുലരായിത്തീരുന്നു. അതിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടുന്നതിന് പ്രതിരോധപ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നു. അപ്പോൾ ആത്മീയരോഗങ്ങളുടെ അപകടം അകറ്റാൻ നമ്മൾ എത്രത്തോളം പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. അതിനാൽ നമ്മളെ ആത്മീയമായ രോഗങ്ങളിൽനിന്ന് സുരക്ഷിതരാക്കാൻ എല്ലാ തലങ്ങളിലും കൂട്ടായ ചിന്തയോടുകൂടി കാലേകൂട്ടി പ്രവർത്തിക്കേണ്ട ആവശ്യമാണുള്ളത്.

ഉലമാക്കൾ ഉമ്മത്തിലുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ഈ തെറ്റായ വിശ്വാസങ്ങളുടേയും കർമങ്ങളുടേയും മാറ്റം കാരണത്താൽ മുസ്ലീംകളുടെ വലിയൊരു വിഭാഗം പരിപൂർണമായ അധ്യാപനം നിലവിലുണ്ടായിട്ടും വഴിപിഴച്ചുപോയി. ഇപ്പോൾ നമുക്ക് നമ്മുടെ പരിഷ്കരണത്തിനുശേഷം സ്ഥിരമായ നിലയിൽ വഴികേടിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടുന്നതിനുവേണ്ടി വളരെ അധികം ശ്രമിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്. മറ്റു മുസ്ലീംകളിൽ എവിടെയൊക്കെയാണ് ന്യൂനത

കളുണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്നും വഴികേടുണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്നും നമുക്കെങ്ങനെ അതിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയുമെന്നും നമ്മൾ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)നെ വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് പിന്നീട് ആ മഹാത്മാവിന്റെ അധ്യാപനത്തെ അറിയുകയും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് വളരെ അത്യാവശ്യമാണ്. അവസ്ഥകൾക്കൊത്ത് ഒഴുക്കിനനുസരിച്ച് നീന്തേണ്ട ആവശ്യമില്ല. എന്നല്ല അവസ്ഥകളെ നമ്മുടെ അധ്യാപനമനുസരിച്ച് വാർത്തെടുക്കുകയാണ് നമ്മുടെ ജോലി. ഖിലാഫത്തുമായി ശക്തമായ ബന്ധമുണ്ടാക്കേണ്ട ആവശ്യമാണുള്ളത്. ഇക്കാലഘട്ടത്തിൽ എം.ടി.ഏയും ജമാഅത്തിന്റെ വെബ്സൈറ്റും അല്ലാഹു നമുക്ക് നല്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതുമുഖേന യഥാർഥ ഖുർആനികാധ്യാപനങ്ങളും ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)ന്റെ ജ്ഞാനങ്ങളും വിജ്ഞാനങ്ങളും നമുക്ക് അറിയാൻ കഴിയുന്നു. ഈ മാർഗങ്ങളിലൂടെ ഈ യഥാർഥമായ ഇസ്ലാമികാധ്യാപനങ്ങൾ നമുക്ക് ലഭിക്കുന്നു. അതിനാൽ അതോടുകൂടി ച്ചേർന്നിരിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്. മുസ്ലീംകൾക്ക് ഖുർആൻ മജീദ് പോലുള്ള ഗ്രന്ഥം കിട്ടി, പക്ഷേ എന്നിട്ടും അവരിൽ തെറ്റുകൾ ഉണ്ടായ കാരണത്താൽ അവരിൽ പ്രത്യേകമാക്കപ്പെട്ട രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാകേണ്ടത് നിർബന്ധമായിരുന്നു. ഇക്കാലത്ത് അവരുടെ മാർഗദർശനത്തിനായി നമുക്ക് ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) ഒരു പാട് തത്ത്വങ്ങൾ പറഞ്ഞുതന്നിരിക്കുന്നു. സ്വയം വ്യക്തമായ തഫ്സീർ ചെയ്ത് പറഞ്ഞുതന്നിട്ടുള്ളത് നമ്മൾ മുമ്പിൽ വെക്കേണ്ടതാണ്. അതനുസരിച്ച് വിശുദ്ധ ഖുർആനിലുള്ള പുതിയ പുതിയ ആശയങ്ങൾ അന്വേഷിക്കേണ്ടതാണ്. മറ്റു മുസ്ലീംകളെപ്പോലെ വെറും പുരാതന തഫ്സീറിനെ അള്ളിപിടിച്ചിരിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ)വഴികാട്ടിയ ആ ആത്മജ്ഞാനങ്ങളും വഴികളും തുറക്കപ്പെടുകയില്ല. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ഒരു പരിപൂർണവും തികവുറ്റതുമായ ഗ്രന്ഥമാണ്. ഇതിൽ എല്ലാം ഉണ്ടെന്നതിൽ സംശയമൊന്നുമില്ല. പക്ഷേ, അത് വായിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നവർക്കും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്കും മാത്രമാണ് സന്മാർഗം ലഭിക്കുന്നത്. ഏതെങ്കിലും ഒരു കാര്യമെടുത്തിട്ട് സന്മാർഗം കിട്ടിയെന്നു പറഞ്ഞാൽ മാത്രം പോര. പ്രത്യുത എല്ലാ കാര്യങ്ങളുമനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത് നിർബന്ധമാണ്. അതിൽനിന്ന് സാമൂഹികവും വ്യക്തിഗതവുമായ ദോഷങ്ങളേയും ഗുണങ്ങളേയും കുറിച്ച് അറിയാൻ കഴിയുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അല്ലാഹു അവസാന കാലത്ത് വരുന്നവരുടെ അധ്യാപനത്തിനും അവരുടെ ചിന്തകളെ വിശാലമാക്കുന്നതിനും വെളിച്ചംകാണിക്കുന്നതിനും വിശുദ്ധ ഖുർആനെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനുംവേണ്ടി തന്റെ ഒരു വരിഷ്ഠദാസനെ അയക്കുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, ചിന്തിക്കാത്തവരും ഉലമാക്കൾ എന്ന് പറയപ്പെട്ടിട്ടും ജാഹിലായിട്ടുള്ളവരും അല്ലാഹു അയച്ചയാളെ നിഷേധിക്കുന്നവരാണ്. ഇക്കാരണത്താൽ വിശുദ്ധ ഖുർആനിന്റെ വിശാലമായ അറിവുകൾ നിഷേധിക്കപ്പെട്ടവരാണ്. ഇവർ ഇസ്ലാമിന്റെ സവിശേഷഗുണങ്ങൾ കാണിക്കുന്നതിനുപകരം ജഹാലത്തിൽമുങ്ങി അതിനെ തെറ്റായി വ്യാഖ്യാനിച്ച് അതിന് ദുഷ്പ്പേരുണ്ടാക്കാനാണ് ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ഈ മുസ്ലീംകളുടെ ഈ പ്രവൃത്തി നമ്മെ കേവലം ബാഹ്യമായനിലയിൽ മാത്രം തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നവരാക്കാതെ കൂടുതലായി ഈ ഭാഗത്തേക്ക് ചിന്തിപ്പിക്കുന്നവരും ശ്രദ്ധചെലുത്തുന്നവരും ആക്കേണ്ടതാണ്. എന്നല്ല നമ്മൾ ഇസ്ലാമികാധ്യാപനങ്ങളുടെ ആത്മാവിനെ മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് എല്ലാ ഓരോ തിന്മയേയും, അത് സാമൂഹികമായ തിന്മയായിത്തീരുന്നതിനുമുമ്പേ അകറ്റുന്നവരാകണം. എല്ലാ ഓരോ നന്മയേയും സാമൂഹികമായ നന്മയാക്കി ജമാഅത്ത് മുഴുവൻ അത് നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നവരും നിർവഹിക്കുന്നവരുമാകണം. എപ്പോഴും അത്തരം അന്തരീക്ഷം നിലനിറുത്തുന്നവരാകണം. അതിനെ പിന്നീട് നമ്മുടെ സന്താനങ്ങളിലും കൈമാറുന്നവരാകണം. അതിൽനിന്ന് തിന്മ പരക്കരുത്. പ്രത്യുത ഗുണങ്ങളും നന്മകളും ഉണ്ടാകണം. അല്ലാഹു നമുക്കതിന് തൗഫീഖ് നല്കുമാറാകട്ടെ.

നമസ്കാരത്തിനുശേഷം ഹുദൂർ നാലുപേരുടെ ജനാസകൾ നമസ്കരിപ്പിച്ചു. അതിൽ 2015 ഫെബ്രുവരി 11 ന് 79-ാം വയസ്സിൽ വഫാത്തായ ലത്തീഫ് ഖാൻ സാഹിബിന്റെ ഭാര്യ റളിയ മുസർറത്ത് ഖാൻ സാഹിബയുടേയും 2015 ഫെബ്രുവരി 12 ന് ക്യാൻസർരോഗത്താൽ 29-ാം വയസ്സിൽ വഫാത്തായ മോർഡൻ സൗത്തിലെ ശാഹിദ് മഹ്മൂദ് സാഹിബിന്റെ മകൻ അസീസം ആമിർ ശീറാസ് സാഹിബിന്റേയും ജനാസകൾ ഹാജറായിരുന്നു. ഇന്നാലില്ലാഹി വഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിഊൻ.

2015 ഫെബ്രുവരി 07 ന് 91-ാം വയസ്സിൽ അമേരിക്കയിലെ മൽവാക്കിയയിൽ വഫാത്തായ അൽഹാജ് റശീദ് അഹ്മദ് സാഹിബിന്റേയും 2015 ജനുവരി 30 ന് വഫാത്തായ ഡേട്രേറ്റിലെ(അമേരിക്ക) ഹസൻ അബ്ദുല്ലാഹ് സാഹിബിന്റേയും ജനാസകൾ ഗായിബായിരുന്നു. ഇന്നാ ലില്ലാഹി വഇന്നാ ഇലയ്ഹി റാജിഊൻ. അല്ലാഹു പരേതാത്മക്കൾക്ക് പൊറുത്തുകൊടുക്കുകയും കാരുണ്യത്തോടെ പെരുമാറുകയും ചെയ്യുമാറാകട്ടെ. എല്ലാ പരേതാത്മക്കളുടേയും ദർജകൾ ഉയർത്തുമാറാകട്ടെ.

Friday Sermon delivered by **Hadrath Khaleefathul Masih Alkhamis** (atba)

at Baithul Futuh,London – on 13.02.15

Malayalam Translation : Mau.Mohammad Ismaeel, For Malayalam Desk,Qadian.

Published By Nazarath Nashr-O-Isha'ath,Sadr Anjuman Ahmadiyya - Qadian, 143516

If Undelivered Please Return To

Ahmadiyya Muslim Jama'at

Baithul Quddoos, G.H.Road

Calicut - 673001,Kerala